

प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेतील
बांधकामाधीन प्रकल्प कालाबद्धरितीने पूर्ण
करण्यासाठी संकल्पन सल्लागारांची सूची
तयार करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : पीएलएन-२०१८/प्र.क्र.१०५/निवसं-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : १२.११. २०१८

संदर्भ- शासन निर्णय क्रमांक-संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र. २५५/निवसं-१, दि.२७.२.२०१८

प्रस्तावना:-

प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेत राज्यातील २६ प्रकल्पांचा समावेश करण्यात आला असून केंद्र शासनाशी केलेल्या सामंजस्य करारानुसार हे सर्व प्रकल्प डिसेंबर, २०१९ पर्यंत पूर्ण करण्याचे बंधन आहे. सचिव, जलसंसाधन, नदी विकास आणि गंगा संरक्षण मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांच्या दि.२५/१०/२०१७ च्या पत्रात दिलेल्या सूचनांनुसार या प्रकल्पांची कामे कालबद्धरित्या पूर्ण करण्यासाठी नाविन्यपूर्ण बाबींची अंमलबजावणी करण्यासाठी संदर्भाधीन शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे. या शासन निर्णयातील मुद्दा क्रमांक ५ मध्ये बाह्य यंत्रणेद्वारे सर्वेक्षण, अन्वेषण व संकल्पन करण्याबाबत सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. तसेच दि.०४.०३.२०१८ रोजी नागपूर येथे केंद्रीय जलसंपदा मंत्री यांनी प्रधानमंत्री कृषी सिंचाई योजने (PMKSY) अंतर्गत समाविष्ट प्रकल्पांचा आढावा घेण्यासाठी आयोजित करण्यात आलेल्या बैठकीत दिलेल्या सूचनेनुसार या प्रकल्पांची कामे जलदगतीने व सुयोग्यरितीने पूर्ण करावयाचे आहे. EPC निविदेवर किंवा प्रकल्प घटकाचे काम करताना EPC निविदेवरील अंदाजपत्रक तयार करण्यासाठी सविस्तर संकल्पनाची आवश्यकता असते. मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटनेच्या कामाचा व्याप लक्षात घेता त्यांचेकडून सविस्तर संकल्पन कालमर्यादेत प्राप्त होणे व प्राप्त झालेल्या संकल्पनाचे मूल्यापण (Vetting) वेळेवर उपलब्ध होण्यास अडचणी निर्माण होतात. त्यामुळे सल्लागारांची सूची (Panel of Structural Design Consultants PDN design consultants & other Consultants) तयार करण्याची व तपासणी सल्लागार (Proof Consultant) नेमण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेतर्गत राज्यातील २६ प्रकल्पांमधील विविध घटक कामांचे संरचानात्मक संकल्पन (structural design) करणे व केलेल्या संकल्पनांची तपासणी करण्यासाठी (Proof checking) अनुक्रमे Structural & Other Design Consultants व Proof Consultants यांची सूची (Panel) तयार करण्याचे अधिकार प्रत्येक महामंडळातील प्रकल्पाशी संबंधित मुख्य

अभियंता यांना देण्यात येत आहेत. प्रचलित नियम व कार्यपद्धतीनुसार Structural & Other Design Consultants व Proof Consultants ची निवड संबंधित मुख्य अभियंता यांनी शैक्षणिक पात्रता व अनुभावाच्या कसोटीवर करून त्यांची सूची (Empanelment) तयार करावी. सदर सूचीतील सल्लागारांकडून प्रकल्प घटक कामांची संकल्पचित्रे तयार करून घेण्याचे अधिकार संबंधित मुख्य अभियंता यांना असतील.

१) Structural Design Consultants यांचेकरिता सर्वसाधारण सूचना -

Structural Design Consultants च्या सूचीमध्ये ज्यांची Structural Design Consultant ची निवड करून समावेश करण्यात आला आहे त्या Structural Design Consultant यांनी खालीलप्रमाणे कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.

१) प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेतील प्रकल्पांतर्गत विविध घटक कामांच्या संकल्पानामध्ये general layout, structural details, bar bending schedule, material specification, project planning with construction sequence, special requirements व बांधकामासाठी आवश्यक सर्व रेखाचित्रे इ.बाबींचा तपशील देण्यात यावा.

२) Structural design consultants ची सूची तयार करण्याची कार्यवाही कामाची तातडी लक्षात घेवून करण्यात आलेली असल्याने त्यांनी कालबद्धरित्या संकल्पन पुरविण्याची कार्यवाही करावी.

३) Structural Design Consultants मार्फत करण्यात येणारे संकल्पन हे प्रचलित व संबंधित IS Code/CWC Manual/C.D.O. code of Practice/Guidelines इत्यादीची पूर्तता करणारे असावे. संकल्पन करिता वापरण्यात आलेले विशिष्ट IS/CWC Manual/Guidelines इत्यादींचा संदर्भ विविक्षितपणे प्रत्येक ठिकाणी नमूद करावा. त्यातप्रमाणे संकल्पनासाठी वापरलेली गृहितके व त्यांचे संदर्भ इत्यादींचा तपशील Design note मध्ये नमूद करावा.

४) Structural Design Consultant मार्फत संकल्पनाचे सविस्तर तपशील दर्शवणारी पुरेशी रेखाचित्रे पुरविण्यात यावीत. जेणेकरून कंत्राटदारास रेखाचित्रांच्या माध्यमातून प्रत्यक्ष काम करणे सहज शक्य होऊ शकेल. सल्लागारांनी कामाच्या गरजेनुसार कार्यक्षेत्रावर हजर राहून मार्गदर्शन करणे आवश्यक राहील.

५) सल्लामसलत शुल्क : Structural Design Consultant यांना प्रदान करायचे सल्लामसलत शुल्क संकल्पन टिपणी व रेखाचित्र यांच्या संख्येनुसार ठरवण्यात यावे. यासंदर्भात सल्लामसलीतीचे शुल्क, हे मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटना, नाशिक (CDO) आकारत असलेल्या शुल्काच्या जवळपास असले पाहिजे. Proof Consultant यांना प्रदान करायचे मूल्यार्पण शुल्क Structural Design Consultant च्या शुल्काच्या काही प्रमाणात असावे तसेच सदर मूल्यार्पण शुल्क मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटनेमार्फत आकारण्यात येणा-या शुल्कापेक्षा जास्त नसावे. मात्र सदरील एकत्रित प्रदान शुल्क हे संबंधित प्रकल्प घटक कामाच्या अंदाजित किमंतीच्या १% पेक्षा जास्त असू नये.

६) संरचनात्मक संकल्पन सल्लागार (Structural Design Consultant) किंवा संकल्पन तपासणी सल्लागार जर एखाद्या कंत्राटदारास प्रत्यक्ष सल्ला देत असेल किंवा त्यांचे इतर बांधकाम/संकल्पनामध्ये हितसंबंध असतील तर त्या संदर्भामध्ये त्यांनी स्पष्टपणे आधीच नमूद करावे. त्यामुळे निहित हितसंबंध (Vested Interests) निर्माण होणार नाहीत याची खबरदारी घ्यावी. EPC कामाच्या निविदा प्रपत्रामध्ये सुद्धा सूचीमधील सल्लागारासोबत कंत्राटदाराचे कोणतेही हितसंबंध नाहीत अशा आशयाचे शपथपत्र कंत्राटदाराकडून घेण्यात यावे.

२) कार्यपद्धत- संकल्पन करीत असतांना खालील प्रमाणे कार्यवाही करावी, जेणे करून दिरंगाई टाळता येईल.

१. प्रथम टप्प्यामध्ये संकल्पनाशी संबंधित आधारसामुग्री (data) Structural Design consultant ने गोळा करावा. या आधारसामुग्री चे प्रमाणीकरण (validation) संबंधित मुख्य अभियंता यांचेकडून करून घ्यावे.
२. प्रमाणीकरण (validation) झालेल्या आधारसामुग्री (data) वर आधारित संकल्पन प्रकल्प घटकासाठी कार्यपद्धत (Design Approach) Structural Design consultant ने तयार करावी व ती संबंधित मुख्य अभियंता यांचेकडून मान्य करून घ्यावी. संरचनात्मक संकल्पन सल्लागार यांनी तयार करून सादर केलेल्या संकल्पनास प्रथमतः संबंधित मुख्य अभियंता यांनी मान्यता द्यावी. अशा मान्यताप्राप्त संकल्पचित्रावर आधारित अंदाजपत्रकास संबंधित मुख्य अभियंता यांनी तांत्रिक मान्यता प्रदान करावी. तदनंतर या आधारे घटक कामाची निविदा मागविण्यात यावी.
३. EPC नमुन्यातील निविदांबाबत कंत्राटदारांनी सादर केलेले संकल्पन व संकल्पन कार्यपद्धत संकल्पन तपासणी सल्लागार (Proof Consultant) संबंधित मुख्य अभियंता यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीसमोर (दि.२७/२/२०१८ च्या संदर्भाधीन शासन निर्णयानुसार गठित करण्यात आलेली) मंजुरीस्तव सादर करतील.

शासन निर्णय क्र, मंसस १०१४/(प्र.क्र.३३४/१४)/मो.प्र.-१ दि १६/१/२०१५ मधील मुद्दा क्रमांक ६ (अ), (ब) व (क) अन्वये दि.२३/०७/२०१० नंतर मूल्यार्पण करण्याची बाब बंद करण्यात आली होती. तथापि मुख्य अभियंता यांना वरील प्रमाणे Structural Design Consultant यांचे मार्फत संकल्पन करून, मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटना, नाशिक मार्फत मूल्यार्पण (Vetting)करणे आवश्यक वाटल्यास ते करून घेण्यासाठी पंतप्रधान कृषी सिंचन योजनेतर्गतच्या प्रकल्पांसाठी सदरील कलम उक्त तरतुदी शिथिल करण्यात येत आहेत. मुख्य अभियंता यांनी संदर्भ केलेले संकल्पन मुख्य अभियंता, मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटना, नाशिक यांनी संकल्पन करून देणे किंवा मूल्यार्पण करून देणे मुख्य अभियंता, मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटना, नाशिक यांचेवर बंधनकारक असेल.

३) वर नमूद केलेल्या Structural Design Consultantच्याच धर्तीवर सर्वेक्षण/अन्वेषण/नलिका वितरण प्रणाली सल्लागार (Survey/Investigation/PDN consultant) तसेच विद्युत/यांत्रिकी उपकरणे/मशिनरीचे संकल्पन सल्लागार (Mechanical/Electrical mechanism design consultant) या सल्लागारांची सूची तयार करण्याचे अधिकार प्रत्येक महामंडळातील प्रकल्पाशी संबंधित मुख्य अभियंता यांना देण्यात येत आहेत.

सदर शासन निर्णयातील आदेश फक्त प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेतर्गत असलेल्या प्रकल्पांना लागू राहतील व अन्य प्रकल्पांसाठी प्रचलीत पद्धत लागू राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१८१११७१६५३१३८०२७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कीत करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ. संजय बेलसरे)
शासनाचे उप सचिव

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव.
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, यांचे अपर मुख्य सचिव.
- ३) सर्व मा. मंत्री/ मा. राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
- ४) मा. विरोधी पक्ष नेता विधानपरिषद/विधानसभा, विधानभवन, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
- ५) मा. मुख्य सचिव यांचे स्विच सहायक, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्विच सहायक.
- ६) सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्विच सहायक.
- ७) महालेखाकार कार्यालय, मुंबई / नागपूर
- ८) सर्व कार्यकारी संचालक, पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर/औरंगाबाद/पुणे/जळगाव/ठाणे.
- ९) संचालक, (लेखा व कोषागारे), मुंबई .
- १०) संचालक (सुधारणा), संचालनालय, लेखा व कोषागारे , नवीन प्रशासकीय भवन,
५ वा मजला , मुंबई .
- ११) सर्व मुख्य अभियंता, पाटबंधारे
- १२) विकास महामंडळ, नागपूर/औरंगाबाद/पुणे/जळगाव/ठाणे.
- १३) सर्व अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर/औरंगाबाद/पुणे/जळगाव/ठाणे.
- १४) सर्व कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर/औरंगाबाद/पुणे/जळगाव/ठाणे.
- १५) सर्व उपविभागीय अभियंता, पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर/औरंगाबाद/पुणे/जळगाव/ठाणे.
- १६) निवसं-१ कार्यासन संग्रहार्थ.